

Rambeslut om utbyte av information ur kriminalregister

Justitiedepartementet

2006-04-11

Dokumentbeteckning

KOM (2005) 690 slutlig

Förslag till rådets rambeslut om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll

Sammanfattning

Kommissionens förslag till rambeslut syftar till att förbättra utbytet av information ur medlemsstaternas kriminalregister (i Sverige benämnt belastningsregister). Ett mål med rambeslutet är att medlemsstaterna åtar sig att beträffande sina egna medborgare kunna lämna ut information om alla de domar som meddelats inom EU mot den personen. Detta förutsätter att de medlemsstater som meddelar en dom mot en annan medlemsstats medborgare informerar den andra medlemsstaten om domen. Vidare syftar rambeslutet till att snabba upp förfarandet när uppgifter ur kriminalregister begärs i ett enskilt ärende. Slutligen vill kommissionen genom rambeslutet skapa ett kommittéförfarande som skall ha till uppgift att ta fram ett standardiserat format för utbyte av aktuell information på elektronisk väg.

Sverige är positivt till ett förbättrat och mer effektivt informationsutbyte beträffande uppgifter ur kriminalregister. Det är viktigt, inte minst ur ett brottsbekämpningsperspektiv, att medlemsstaterna får en samlad bild över vilka domar som har meddelats mot de egna medborgarna.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

I Haagprogrammet från december 2004 lyfts frågan om ett förbättrat informationsutbyte fram som ett särskilt prioriterat område. Kommissionen uppmanades att senast i december 2004 lägga fram sina förslag till bl.a. ett ökat utbyte av uppgifter om domar i nationella register. I aktionsplanen från

juni 2005, vars syfte är att omsätta Haagprogrammet i konkreta åtgärder, angavs att kommissionen under 2005 skulle lämna förslag om information om fällande brottmålsdomar och hur denna information skulle förvaras i medlemsstaterna. Förslaget till rambeslut lades fram av kommissionen i januari 2006.

Rambeslutet innebär ett utökat samarbete mellan medlemsstaterna beträffande utbyte av information ur kriminalregister och en utveckling av de bestämmelser som idag finns i artiklarna 13 och 22 i Europarådets konvention från 1959 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Arbetet skall ske i två faser. I det första steget åtar sig medlemsstaterna att dels mer regelbundet informera varandra när en person har dömts för ett brott i en medlemsstat men personen är medborgare i en annan stat, dels effektivisera informationsutbytet när det begärs i ett enskilt ärende. I den andra fasen är målet att denna information skall utbytas elektroniskt med hjälp av ett standardiserat format.

Syfte och definitioner

I *artikel 1* anges rambeslutets syfte. Rambeslutet syftar till att bestämma när en medlemsstat i vilken en dom meddelas mot en person som är medborgare i en annan medlemsstat skall skicka över domen till den sistnämnda medlemsstaten. Vidare avser rambeslutet att bestämma en lagringskyldighet för den medlemsstat i vilken den dömde är medborgare. Slutligen syftar rambeslutet till att lägga grunden till ett datoriserat system för utbyte av information ur kriminalregister.

I *artikel 2* anges två definitioner: ”brottmålsdom” och ”kriminalregister”. Med brottmålsdom avses alla avgöranden i en brottmålsdomstol där en prövning görs av skuldfrågan. I begreppet innefattas även avgöranden av administrativa myndigheter när dessa avgöranden kan överklagas till en domstol som är behörig i brottmål och avgörandena avser en prövning i sak av en straffbar överträdelse. Med kriminalregister avses nationella register för meddelade brottmålsdomar.

Centralmyndighet

Enligt *artikel 3* skall medlemsstaterna utse en centralmyndighet i syfte att utbyta information enligt rambeslutet. För själva överföringen av informationen får medlemsstaterna utse en eller flera myndigheter.

Medlemsstaternas skyldigheter

Enligt *artikel 4* skall medlemsstaterna vidta ett antal åtgärder i samband med att dom meddelas och information överlämnas till en annan medlemsstat. Alla domar som registreras skall t.ex. innehålla uppgifter om den dömdes medborgarskap om den dömde är medborgare i en annan medlemsstat. Vidare skall en medlemsstat i vilken dom meddelats så snart det är möjligt informera den medlemsstat i vilken den dömde är medborgare. Information

om de ändringar eller den gallring av uppgifter som sker i kriminalregistret skall också översändas till den medlemsstat som mottagit information om den ursprungliga domen. När information om en dom överlämnas till en annan medlemsstat skall det även finnas uppgift om hur länge en registrering kommer att finnas kvar i den dömande medlemsstatens kriminalregister samt övriga upplysningar som kan vara av betydelse för den medlemsstat som tar emot informationen.

Av *artikel 5* framgår vissa skyldigheter för den stat som tar emot information enligt artikel 4. Denna stat skall lagra de uppgifter som översänds för att i ett senare led kunna överlämna uppgifterna till en annan stat vid en förfrågan enligt artikel 7. Vidare skall den stat som tar emot informationen se till att göra de ändringar eller gallringar som gjorts av den dömande staten.

Begäran om information och svar på en sådan begäran

Av *artikel 6* följer att när information ur ett kriminalregister begärs i en medlemsstat kan centralmyndigheten, i enlighet med nationell rätt, begära av en centralmyndighet i en annan stat att få information från dess kriminalregister. Centralmyndigheten i en medlemsstat kan också göra en sådan begäran när en fysisk person efterfrågar sådana uppgifter om sig själv under förutsättning att personen är eller har varit bosatt, eller är medborgare, i den ansökande eller anmodade staten. För begäran om information skall ett särskilt formulär användas.

Artikel 7 innehåller bestämmelser om vad som skall gälla när en medlemsstat skall besvara en begäran om överlämnande av information ur kriminalregister. När en begäran görs i ett brottmålsförfarande ställs krav på att ett utdrag skall innehålla såväl nationella domar som andra domar som den anmodade staten informerats om.

Om en begäran görs i ett annat förfarande skall utdrag ur kriminalregistret enligt artikel 7 lämnas under de förutsättningar som gäller enligt nationell rätt. Vidare finns bestämmelser för de fall en stat, som inte är medlem i EU, gör en förfrågan enligt Europarådets konvention från 1959 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål om att få ut uppgifter från kriminalregistret i en annan stat. I dessa fall skall den anmodade staten inhämta ett godkännande från den medlemsstat som dömt personen ifråga att information kan överlämnas till den ansökande staten.

Svarsfrister

I *artikel 8* anges att svar på en begäran om information enligt artikel 6.1 skall lämnas omedelbart eller i vart fall inom tio arbetsdagar. Svar på en begäran enligt artikel 6.2, dvs. då en fysisk person efterfrågar information ur kriminalregistret, skall lämnas inom 20 arbetsdagar.

I *artikel 9* finns bestämmelser om användning av personuppgifter. Utgångspunkten är att uppgifter får användas endast för det syfte som uppgifterna begärts. Om uppgifterna skall användas för andra ändamål än ett brottsmålsförfarande kan den medlemsstat som lämnar ut uppgifterna ställa upp villkor. De överlämnade uppgifterna får alltid användas i syfte att avvärja omedelbara och allvarliga hot mot allmän säkerhet. Slutligen skall dessa användningsbegränsningar gälla mot en tredje stat som begär ut uppgifter med stöd av Europarådets konvention från 1959 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål.

Språk

I *artikel 10* anges att en begäran om att få ut uppgifter ur ett kriminalregister skall ske på det officiella språket i den anmodade staten. Den anmodade staten skall svara antingen på sitt officiella språk eller på ett språk som accepteras av både den ansökande och anmodade staten.

Andra metoder att organisera och underlätta utbyte av information

Artikel 11 syftar till att vidareutveckla metoderna för att översända information ur kriminalregister. Ett sätt är att informationen skall kunna överföras på elektronisk väg med användande av ett standardiserat format, bl.a. vilka uppgifter som skall överföras (t.ex. uppgifter om den dömda personen och om den registrerade domen). Artikeln anger att det standardiserade formatet och andra metoder för att underlätta utbyte av information skall inrättas och om nödvändigt anpassas. Det kan vara att definiera metoder för att förstå översänd information (t.ex. automatisk översättning), villkor för att översända informationen på elektronisk väg samt ändringar av det formulär som skall användas enligt rambeslutet. Dessa metoder skall utvecklas och antas enligt ett kommittéförfarande (se artiklarna 12 och 13). Medlemsstaterna skall inom tre år från antagandet av rambeslutet genomföra de tekniska åtgärder som behövs för att informationen skall kunna överföras enligt det standardiserade formatet på elektronisk väg.

Kommitté och kommittéförfarande

För genomförande av artikel 11 skall kommissionen enligt *artikel 12* biträdas av en kommitté i vilken företrädare för medlemsstaterna skall ingå. Kommittén skall ledas av kommissionens företrädare. Kommittén kan ge rekommendationer till sina medlemmar om hur uppgifter i kriminalregister skall samlas in och lagras. I *artikel 13* finns vissa förfaranderegler för kommittén. Kommittén skall fatta beslut med kvalificerad majoritet enligt artikel 205.2 i EG-fördraget. I bestämmelsen finns särskilda regler om hur kommissionen och rådet skall förfara för det fall en åtgärd som kommissionen vill vidta inte godtas av den upprättade kommittén.

I *artikel 14* anges att rambeslutet huvudsakligen avser att komplettera vissa andra internationella överenskommelser som innehåller bestämmelser om utbyte av information ur kriminalregister, bl.a. artikel 13 i Europarådets konvention från 1959 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål som reglerar ansökningar om utfående av information ur kriminalregister i ett konkret ärende.

Vidare skall rambeslutet ersätta artikel 22 i den nämnda konventionen från 1959. Denna bestämmelse reglerar när en konventionsstat skall informera en annan konventionsstat om att denna har fört in information om den andra statens medborgare i sitt kriminalregister. Det rådsbeslut som antogs av rådet den 21 november 2005 om utbyte av uppgifter ur kriminalregister skall ersättas av nu aktuellt rambeslut. Rådsbeslutet antogs som en interimistisk åtgärd i avvaktan på ett rambeslut av det nu föreslagna slaget. Slutligen anges att rambeslutet inte skall påverka mer fördelaktiga bilaterala eller multilaterala överenskommelser.

Slutbestämmelser

Rambeslutet innehåller sedvanliga bestämmelser om genomförande (*artikel 15*) och ikraftträdande (*artikel 16*).

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Begreppet kriminalregister i förslaget till rambeslut motsvaras av begreppet belastningsregister i Sverige. Bestämmelser om belastningsregistrets innehåll och om rätt att få ut uppgifter från registret av svenska och utländska myndigheter samt enskilda m.m. finns i lagen (1998:620) om belastningsregister och i den tillhörande förordningen (1999:1134) om belastningsregister. Där finns angivet vilka svenska och, i vissa fall, utländska domar och beslut som skall antecknas i kriminalregistret. Idag kan uppgifter ur belastningsregistret lämnas ut till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation om det följer av en internationell överenskommelse som Sverige tillträtt efter riksdagens godkännande, t.ex. Europarådets konvention från 1959 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Det föreslagna rambeslutet innefattar dock ett mer systematiskt utbyte av information ur kriminalregister samt under delvis andra former, vilket torde kräva författningsändringar.

1.3 Budgetära konsekvenser

Det är i dagsläget inte möjligt att närmare bedöma vilka budgetära konsekvenser förslaget kan få. Vissa administrativa kostnader kan förutses för möten som skall hållas av den kommitté som föreslås i artikel 12. Förslaget till rambeslut förutsätter enligt artikel 11 också en omfattande teknikutveckling som skall utarbetas inom ramen för det föreslagna

kommittéförfarandet. Kostnaderna för detta är emellertid svåra att uppskatta, men torde uppgå till betydande belopp. I förslaget har kommissionen inte gjort någon bedömning av om kostnaderna för förslagets genomförande står i proportion till den faktiska nyttan för medlemsstaterna. Med hänsyn till rådets rättstjänsts inställning, vilken Sverige delar, till användande av ett sådant kommittéförfarande som kommissionen föreslår (se avsnitt 2.1 och 2.3) är det emellertid osannolikt att dessa delar av förslaget bibehålls intakt i ett färdigförhandlat rambeslut.

Eventuella budgetära konsekvenser, såväl nationella som inom EU, skall finansieras genom omprioriteringar inom befintlig budgetram.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige är positivt till ett förbättrat och mer effektivt informationsutbyte beträffande uppgifter ur kriminalregister. Rambeslutet är en utveckling av det rådsbeslut i samma ämne som antogs i november 2005. Det viktigaste förslaget i rambeslutet är att medlemsstaterna skall vara förpliktade att spara den information de får om meddelade brottmålsdomar mot egna medborgare. Andra rättsakter som förhandlas inom unionen är beroende av att medlemsstaterna har en samlad bild över vilka domar som har meddelats mot dess medborgare, t.ex. rambeslutet om beaktande av fällande domar (se faktapm 2004/05:FPM61). Förslaget från kommissionen innehåller emellertid vissa delar som rör medlemsstaternas samarbete med stater utanför unionen och hur medlemsstaterna får använda översänd information. Dessa förslag bör analyseras närmare under det fortsatta arbetet med rambeslutet.

Beträffande den andra fasen av arbetet är Sverige positivt till att aktuell information skall kunna översändas på ett mer effektivt sätt än vad som sker idag. Inom ramen för arbetet med att genomföra principen om tillgänglighet inom EU pågår just nu en mängd aktiviteter som syftar till att brottsbekämpande myndigheter lättare skall kunna få tillgång till vissa uppgifter, t.ex. ur kriminalregister, på bl.a. elektronisk väg. Några medlemsstater (Belgien, Frankrike, Spanien och Tyskland) har också startat ett pilotprojekt som innehåller en teknisk lösning för att utbyta information ur kriminalregister på elektronisk väg mellan dessa medlemsstater. Vidare har kommissionen nyligen initierat en studie som syftar till att utveckla ett standardiserat europeiskt format för att elektroniskt kunna utbyta information ur kriminalregister. Med tanke på att dessa studier och projekt ännu pågår och att resultaten av dessa inte är analyserade kan det ifrågasättas om tidpunkten för förslaget är den rätta. Förhandlingarna om rambeslutet torde dock intensifieras först sedan de nämnda arbetena är slutförda.

Slutligen finns det skäl att under förhandlingarna närmare överväga det av kommissionen föreslagna kommittéförfarandet.

2005/06:FPM74

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har inte uttryckt någon gemensam ståndpunkt. Flera medlemsstater har dock varit aktiva i frågan och fyra medlemsstater bedriver redan nu ett gemensamt pilotprojekt med tekniska lösningar för att snabbt och effektivt kunna utbyta uppgifter ur kriminalregister.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

–

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

–

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förhandlingar på arbetsgruppsnivå inom rådet har inletts i mars 2006. Förslaget kommer att fortsätta diskuteras under de österrikiska och finska ordförandeskapen 2006.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för rambeslutet är artiklarna 31 och 34.1 b i Fördraget om Europeiska unionen. Beslut fattas i rådet med enhällighet efter att ha konsulterat Europaparlamentet.

3.3 Fackuttryck/termer

–